

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VISUOMENĖS INFORMAVIMO ĮSTATYMO
NR. I-1418 2 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO
52¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-2468**

Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2023 m. birželio 7 d. sprendimo Nr. SV-S-979 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 1 punktą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 2 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 52¹ straipsniu įstatymo projektui Nr. XIVP-2468 (toliau – Įstatymo projektas), tačiau pasiūlyti Lietuvos Respublikos Seimui Įstatymo projektą tobulinti, atsižvelgiant į šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Įstatymo projekto 1 straipsniui:

1.1. Įstatymo projekte vartojamas terminas „interneto platforma“, tačiau galiojančiame Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatyme sąvokos „interneto platforma“ turinys nėra apibrėžtas. Sąvoka „interneto platforma“ yra vartojama 2022 m. spalio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento [\(ES\) 2022/2065](#) dėl bendrosios skaitmeninių paslaugų rinkos, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva [2000/31/EB](#) (Skaitmeninių paslaugų aktas), 3 straipsnio 1 punkte, todėl siūlome papildyti Visuomenės informavimo įstatymo 2 straipsnio 87 dalį, teikiant nuorodą į Reglamentą [\(ES\) 2022/2065](#).

1.2. Atsižvelgiant į Įstatymo projekto 1 straipsniu keičiamo Visuomenės informavimo įstatymo 2 straipsnio 25 dalies turinį, turėtų būti tiksliau apibrėžta sąvoka „manipuliavimas interneto platforma“. Siūloma pakoreguoti ir vartoti sąvoką „manipuliavimas interneto platformos paskyromis“, nes jos apibrėžtyje nustatyta, kad siekiama manipuliuoti bei manipuluojama ne visa interneto platforma (ne visu jos turiniu), o tik tam tikrais jos elementais, prie kurių vartotojas turi besąlygišką prieigą, t. y. interneto platformos paskyromis. Taip pat pabrėžtina, kad šia veika siekiama didinti ne pačios interneto platformos populiarumą, o būtent interneto platformos paskyrų turinio sklaidą ir prieinamumą.

1.3. Pagal Įstatymo projekto nuostatas nėra aišku, ar vartojamas terminas „interneto platforma“ taip pat apima ir interneto paieškos sistemas, todėl siūlytina Įstatymo projekte įtraukti sąvoką „manipuliavimas turinio sklaida interneto paieškos sistemoje per paskyras“, papildant Visuomenės informavimo įstatymo 2 straipsnį nauja 26 dalimi. Atitinkamai turėtų būti tikslinama Įstatymo projekto 1 straipsnio 2 dalis, nurodant, kad: „Buvusias 2 straipsnio 25–87 dalis laikyti atitinkamai 27–89 dalimis“. Terminas „interneto paieškos sistema“ apibrėžtas Reglamento [\(ES\) 2022/2065](#) 3 straipsnio j punkte.

1.4. Papildomos sąvokos „manipuliavimas turinio sklaida interneto paieškos sistemoje per paskyras“ įvedimas reikalingas, siekiant atskirti skirtingus interneto platformų ir interneto paieškos sistemų veikimo modelius ir turinio sklaidos didinimo būdus. Šios sąvokos įtraukimas į Įstatymo projektą užtikrintų teisinį aiškumą, kai į taikymo sritį patektų interneto platformos ir interneto paieškos sistemos. Turinio sklaidos didinimas manipuliavimo tikslais gali būti vykdomas ir interneto paieškos sistemose, todėl būtų nenuoseklu Įstatymo projektu siūlomas nuostatas taikyti tik interneto platformoms.

2. Įstatymo projekto 2 straipsniui:

2.1. Remdamiesi 1–3 punktuose pateiktomis pastabomis, siūlome tikslinti Įstatymo projekto 2 straipsniu pildomo Visuomenės informavimo įstatymo 52 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip: „Inspektorius arba Komisija, savo iniciatyva nustatę ar iš nacionalinį saugumą užtikrinančios arba kitos institucijos, nevyriausybinės organizacijos ar kitų asmenų gavę duomenų, kad manipuliuojant interneto platformos paskyromis arba manipuliuojant turinio sklaida interneto paieškos sistemose yra skelbiama šio įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodyta neskelbtina informacija <...>.“

2.2. Įstatymo projektu siūlomo įtvirtinti Visuomenės informavimo įstatymo 52¹ straipsnio 1 dalyje nėra tiksliai apibrėžta, kad nurodymas yra sietinas su Visuomenės informavimo įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytos neskelbtinos informacijos pašalinimu ar galimybės ją pasiekti panaikinimu ir su šia neskelbtina informacija susijusios manipuliavimo būdu padidintos turinio sklaidos (peržiūrų, komentarų, turinio pasidalinimų, patiktukų, sekėjų ir (ar) prenumeratorių skaičiaus ir pan.) pašalinimu. Atsižvelgiant į tai, pažymėtina, kad dėl Įstatymo projektu siūlomo įtvirtinti Visuomenės informavimo įstatymo 52¹ straipsnio 1 dalyje nurodytos interneto platformoje ar interneto paieškos sistemoje manipuliavimo būdų padidintos turinio sklaidos galėtų būti reikalaujama imtis veiksmų pagal Reglamento [\(ES\) 2022/2065](#) 9 straipsnį tik tuo atveju, jei būtų laikoma, kad ši manipuliavimo būdu padidinta turinio sklaida atitinka Reglamente [\(ES\) 2022/2065](#) įtvirtintą „neteisėtą turinio“ sampratą. Todėl Įstatymo projektu siūlomoje Visuomenės informavimo įstatymo 52¹ straipsnio 1 dalyje vietoje žodžių „šio turinio“ siūlome įrašyti „šios

neskelbtinos informacijos“, kad būtų aiškiai nurodoma, jog manipuliuojant interneto platformoje ar interneto paieškos sistemoje manipuliavimo būdu padidinta turinio sklaida (peržiūros, komentarai, turinio pasidalinimai, patiktukai, sekėjų ir (ar) prenumeratorių skaičius ir pan.) yra susijusi su Visuomenės informavimo įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodyta neskelbtina informacija.

2.3. Įstatymo projekto 2 straipsniu pildomo Visuomenės informavimo įstatymo 52¹ straipsnio 2 dalyje siūloma nustatyti, kad inspektorius arba komisija pagal kompetenciją kreipiasi į Vyriausybės įgaliotą kompetentingą instituciją veikti pagal Reglamento [\(ES\) 2022/2065](#) nuostatas. Atkreiptinas dėmesys, kad Reglamentą [\(ES\) 2022/2065](#) įgyvendinanti institucija bus įgaliojama ne Vyriausybės sprendimu, o skiriama įstatymu. Šiuo metu yra parengtas ir pateiktas derinti suinteresuotoms institucijoms Lietuvos Respublikos informacinės visuomenės paslaugų įstatymo Nr. X-614 pakeitimo įstatymo projektas (reg. Nr. 23-8174; toliau – Informacinės visuomenės paslaugų įstatymo pakeitimo projektas), kuriame pagrindine įgyvendinančia institucija – skaitmeninių paslaugų koordinatoriumi – siūloma paskirti Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybą. Atsižvelgiant į tai, siūlome atitinkamai tikslinti minėtą Įstatymo projekto formuluotę.

2.4. Įstatymo projekto 2 straipsniu pildomo Visuomenės informavimo įstatymo 52¹ straipsnio 2 dalyje taip pat siūloma nustatyti, kad „Interneto platformos paslaugos teikėjas, gavęs šio straipsnio 1 dalyje nurodytą nurodymą, jį išnagrinėja ir pateikia motyvuotą atsakymą“, tačiau nėra atsižvelgiama į skirtingas situacijas, kai nurodymas gali būti teikiamas Lietuvos Respublikoje įsisteigusiam paslaugų teikėjui ir (arba) Lietuvos Respublikoje neįsisteigusiam paslaugų teikėjui. Atsižvelgdami į tokių situacijų objektyvius skirtumus, siūlome Įstatymo projekte numatyti, kad jei interneto platformų ar interneto paieškų sistemų paslaugų teikėjas, kuris yra įsisteigęs Lietuvos Respublikoje, atsakymo nepateikia arba pateikti atsakymo tenkinti motyvai nėra pagrįsti, inspektorius arba komisija taiko objektyviai būtinas poveikio priemones dėl šio straipsnio 1 dalyje nurodytos neskelbtinos informacijos platinimo, o jei interneto platformų ar interneto paieškų paslaugų teikėjas nėra įsisteigęs Lietuvos Respublikoje, inspektorius arba komisija perduoda visą su nurodymu susijusią informaciją Ryšių reguliavimo tarnybai, kuriai Informacinės visuomenės paslaugų įstatymo pakeitimo projekte yra numatyta atlikti skaitmeninių paslaugų koordinatoriaus funkcijas pagal Reglamento [\(ES\) 2022/2065](#) nuostatas.

Pažymėtina, kad Ryšių reguliavimo tarnyba, gavusi visą su nurodymu susijusią informaciją, turės kreiptis į kitos Europos Sąjungos valstybės narės skaitmeninių paslaugų koordinatorių ir (ar) Europos Komisiją. Kreipimesi Ryšių reguliavimo tarnyba turės pateikti su nurodymu interneto platformos arba interneto paieškos sistemos paslaugų teikėjui

susijusią informaciją ir prašymą imtis būtinų tyrimo ir vykdymo užtikrinimo priemonių, kad Europos Komisija arba įsisteigimo Europos Sąjungos valstybės narės skaitmeninių paslaugų koordinatorius užtikrintų Reglamento [\(ES\) 2022/2065](#) nuostatų laikymąsi.

2.5. Įstatymo projektu siūlomo įtvirtinti Visuomenės informavimo įstatymo 52¹ straipsnio 2 dalies nuostata, kad „<...> Kompetentinga institucija atsako už tolesnį pateikto nurodymo nagrinėjimą Reglamento [\(ES\) 2022/2065](#) ir jį įgyvendinančių teisės aktų nustatyta tvarka“, neatitinka Reglamento [\(ES\) 2022/2065](#) nuostatų. Ryšių reguliavimo tarnyba, atlikdama skaitmeninių paslaugų koordinatoriaus funkcijas, vykdys jai priskirtas funkcijas, veikdama Reglamente [\(ES\) 2022/2065](#) įtvirtinta apimtimi, todėl formuluotė „atsako už tolesnį pateikto nurodymo nagrinėjimą“ nėra tiksli, nes įprastai bus kreipiamasi į kitos Europos Sąjungos valstybės narės skaitmeninių paslaugų koordinatorių, kur yra įsisteigęs labai didelės interneto platformos ar labai didelės interneto paieškos sistemos paslaugų teikėjas, ir į Europos Komisiją. Ryšių reguliavimo tarnyba šių paslaugų teikėjų atžvilgiu vykdymo užtikrinimo įgaliojimų neturės, bet pagal Reglamento [\(ES\) 2022/2065](#) 58 straipsnio 1 dalį galės prašyti skaitmeninių paslaugų koordinatoriaus, kaip jis apibrėžtas Reglamente [\(ES\) 2022/2065](#), įvertinti atvejį ir imtis būtinų tyrimo ir vykdymo užtikrinimo priemonių, kad užtikrintų Reglamento [\(ES\) 2022/2065](#) nuostatų laikymąsi, pagal Reglamento [\(ES\) 2022/2065](#) 65 straipsnio 2 dalį galės pateikti prašymą Europos Komisijai įvertinti, ar labai didelės interneto platformos arba labai didelės interneto paieškos sistemos paslaugos teikėjas nepažeidė Reglamento [\(ES\) 2022/2065](#) III skyriaus 5 skirsnio nuostatų arba sistemingai nepažeidė bet kurių Reglamento [\(ES\) 2022/2065](#) nuostatų, darančių didelį poveikį paslaugos gavėjams skaitmeninių paslaugų koordinatoriaus valstybėje narėje. Remiantis pirmiau pateiktais argumentais, Įstatymo projektu siūlomo įtvirtinti Visuomenės informavimo įstatymo 52¹ straipsnio 2 dalies atitinkama nuostata tikslintina taip: „<...> Kompetentinga institucija imasi Reglamente [\(ES\) 2022/2065](#) ir jį įgyvendinančiuose teisės aktuose numatytų veiksmų.“

2.6. Pagal Lietuvos Respublikos teisinę sistemą, kai institucija nori duoti privalomus nurodymus pašalinti ar panaikinti galimybę pasiekti neteisėtą informaciją, ji turi gauti teismo leidimą taikyti privalomus nurodymus. Priėmus Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 papildymo 98 straipsniu įstatymą buvo suvienodinta privalomų nurodymų davimo sistema – nustatyta, kad visais atvejais turės būti gautas teismo leidimas taikyti privalomus nurodymus. Atsižvelgiant į tai, Įstatymo projektą siūlytina papildyti nuostatomis dėl teismo leidimo taikyti privalomus nurodymus.

2.7. Įvertinę Įstatymo projekto 2 straipsniu pildomo Visuomenės informavimo įstatymo 52¹ straipsnio 1 dalyje nustatytą 8 val. terminą pašalinti manipuliavimo būdu

padidintą turinio sklaidą arba panaikinti galimybę šį turinį pasiekti, siūlome nustatyti proporcingą 24 val. terminą, per kurį interneto platformos ir interneto paieškos sistemos galėtų tinkamai įvertinti institucijų pateiktą nurodymą dėl turinio šalinimo, jį identifikuoti ir pašalinti. Įstatymo projektu siekiama reguliuoti kompleksinę situaciją, kurios tinkamam įvertinimui reikalingos specialios žinios, o interneto platformų ir interneto paieškos sistemų paslaugų teikėjams numatoma pareiga kuo tiksliau įvertinti, tikėtina, didelio kiekio aplinkybes. Siūlomas 24 val. terminas apimtų visas laiko juostas ir leistų interneto platformų ar interneto paieškos sistemų paslaugų teikėjams paskirti užduotį darbuotojams, turintiems reikalingų ekspertinių žinių ir dirbantiems su turinio šalinimu, nepriklausomai nuo to, kurioje valstybėje jie dirba. Taip pat pažymėtina, kad interneto platformų ir interneto paieškų sistemų paslaugų teikėjai nurodo, jog numatomas 8 val. terminas pareikalautų labai didelių paslaugų teikėjų pastangų ir tam tikrais atvejais būtų sunkiai įgyvendinamas praktikoje.

2.8. Įstatymo projekto 2 straipsniu pildomo Visuomenės informavimo įstatymo 52¹ straipsnio 1 dalyje teikiama nuoroda į Visuomenės informavimo įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 1 punktą, kuriame yra minima dezinformacijos sąvoka kaip neskelbtinos informacijos dalis, tačiau svarbu pabrėžti, kad „dezinformacija“ yra labai plati sąvoka, kuri apibrėžiama, kaip tyčia viešai paskleista melaginga informacija. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 2 punkte įtvirtintu proporcingumo principu, reiškiančiu, kad pasirinktos teisinio reguliavimo priemonės turi sudaryti kuo mažesnę administracinę ir kitokią naštą, nevaržyti teisinių santykių subjektų daugiau, negu to reikia teisinio reguliavimo tikslams pasiekti, siūloma siaurinti Įstatymo projekto taikymo sritį, įvedant papildomus kriterijus, į kuriuos institucijos turi atsižvelgti prieš duodamos privalomus nurodymus interneto platformų ar interneto paieškos sistemų paslaugų teikėjams. Įstatymo projektu siūlomo įtvirtinti Visuomenės informavimo įstatymo 52¹ straipsnio 1 dalies atitinkama nuostata tikslintina taip: „<...> atsižvelgę į šios informacijos pavojingumą, visuomenei keliamos grėsmės rimtumą, taikomų priemonių proporcingumą ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje įtvirtintas teises, pagal kompetenciją nurodo <...>.“ Sudėtingas manipuliavimo tikslais padidinto paskyrų turinio šalinimas, sparčiai tobulėjantis dirbtinis intelektas ir kompliktuotas tikrų naudotojų paskyrų atskyrimas nuo suklustotų reikalauja papildomų kriterijų įvedimo dėl visuomenei keliamos grėsmės rimtumo ir taikomų priemonių proporcingumo vertinimo. Atlikus šį vertinimą, institucijos teiktų nurodymus tik tam turiniui, kuris kelia rimtą grėsmę visuomenei.

3. Atsižvelgdami į tai, kad Reglamentas [\(ES\) 2022/2065](#) bus įgyvendinamas Informacinės visuomenės paslaugų įstatymo pakeitimo projektu, o Įstatymo projekte tik teikiama nuoroda į Reglamentą [\(ES\) 2022/2065](#), neįgyvendinant konkrečių Reglamento

[\(ES\) 2022/2065](#) straipsnių, siūlytina Įstatymo projekto 3 straipsnio, kuriuo keičiamas Visuomenės informavimo įstatymo priedas, atsisakyti.

4. Atkreiptinas dėmesys, kad Įstatymo projektu nustatomi reikalavimai informacinės visuomenės paslaugoms laikytini techniniu reglamentu, todėl apie ketinamą priimti tokią informacinės visuomenės paslaugos taisyklę (techninį reglamentą) turėtų būti pranešta (notifikuota) Europos Komisijai ir kitoms Europos Sąjungos valstybėms narėms pagal 2015 m. rugsėjo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2015/1535, kuria nustatoma informacijos apie techninius reglamentus ir informacinės visuomenės paslaugų taisyklės teikimo tvarka (kodifikuota redakcija), bei šią direktyvą ir Pasaulio prekybos organizacijos Sutartį dėl techninių prekybos kliūčių įgyvendinantį Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimą Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“.

5. Įvertindami šio nutarimo 4 punkte nurodytos notifikavimo Europos Komisijai ir Europos Sąjungos valstybėms narėms pagal Direktyvą (ES) 2015/1535 procedūros terminus, taip pat atsižvelgdami į tai, kad, vadovaujantis Reglamento [\(ES\) 2022/2065](#) bei Informacinės visuomenės paslaugų įstatymo pakeitimo projekto nuostatomis, Reglamentą [\(ES\) 2022/2065](#) įgyvendinanti institucija bus paskirta nuo 2024 m. vasario 17 d., siūlome tikslinti Įstatymo projekto 4 straipsnyje nustatytą įsigaliojimo datą.

6. Įstatymo projekto rengėjų numatomi institucijų poreikiai papildomoms pareigybėms yra pagrįsti, siekiant užtikrinti naujų funkcijų atlikimą ir mažinti labai didelių interneto platformų ir labai didelių paieškos sistemų paslaugų teikėjų keliamas grėsmes visuomenės saugumui, sveikatai, demokratijai ir rinkiminiams procesams. Atsižvelgiant į šio nutarimo 5 punkte teikiamą pasiūlymą dėl Įstatymo projekto įsigaliojimo datos, papildomi biudžeto asignavimai naujoms pareigybėms gali būti skiriami tik nuo 2024 m.

Ministrė Pirmininkė

Ingrida Šimonytė

Ekonomikos ir inovacijų ministrė

Aušrinė Armonaitė